

70-річчя члена-кореспондента НАН України О.І. ТИТКА

Олексій Іванович Титко народився 10 жовтня 1943 р. в с. Лихоліти, що на Черкащині. З 1965 р., після закінчення механіко-математичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, працює в Інституті електродинаміки НАН України, де закінчив аспірантуру і пройшов трудовий шлях від інженера до завідувача відділу моделювання машин змінного струму. У 1970 р. захистив кандидатську, а в 1987 р. — докторську дисертацію в галузі технічних наук. О.І. Титко — професор (1994), член-кореспондент НАН України (2009), лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1990) та премії НАН України ім. Г.Ф. Проскури (1979), автор понад 200 наукових праць, зокрема 4 фундаментальних монографій та більш ніж 50 винаходів і патентів.

З ім'ям Олексія Івановича, представника і продовжувача традицій відомої наукової школи І.М. Постникова і Г.Г. Счастливого, пов'язують вагомі результати в галузі електромеханіки, енергетичного електромашинобудування й електроенергетики. Він досліджує електромеханічні комплекси у складі турбо- і гідрогенераторів.

О.І. Титко розробив методи й засоби розрахункових та експериментальних досліджень, створення нових типів і модернізації наявних енергетичних електричних машин, підвищення їхньої надійності й енергоефективності. Він відкрив низку нових фізичних явищ і закономірностей: дифракцію низькочастотних хвиль під час екранування незамкненими системами; електродинамічні збурення в роторі синхронної машини в перехідних процесах, явища нестационарної термомеханіки в машинах унаслідок зміни навантаження; з'ясував особливості перебігу фізичних процесів за наявності дефектів у машинах та ін. Важливим напрямом діяльності Олексія Івановича є роботи з підвищення надійності генераторів та енергоефективності електродвигунів власних потреб електростанцій у маневрених режимах.

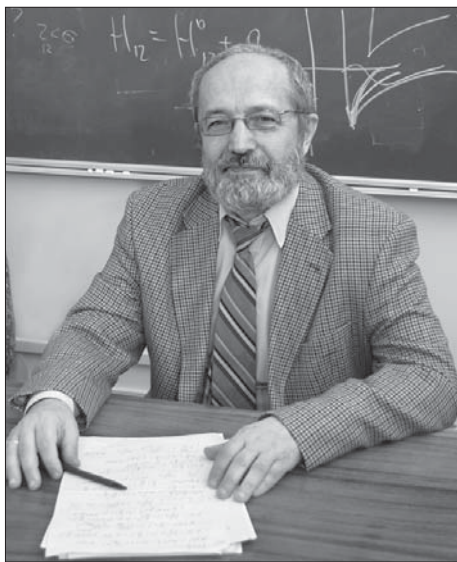
Разом з працівниками свого відділу О.І. Титко розробив математичні й фізичні моделі та ефективні способи контролю і прогнозування технічного стану турбо- та гідрогенераторів, двигунів власних потреб електростанцій. Сформовано новий науковий напрям з теорії і методико-технічних засобів функціонального моніторингу енергетичного обладнання на основі контролю й аналізу параметрів усіх взаємопов'язаних фізичних і стохастичних процесів у різних функціональних режимах. Уперше введено критерій накопичення дефектів у турбогенераторах, використання якого на електростанціях запобігає аваріям і відмовам з великим обсягом відновлювальних робіт. Олексій Іванович — автор новітньої теорії електромагнітної, температурної і вібраційної діагностики, яка нині активно розвивається. Дослідження потужних турбогенераторів з повним повітряним, водяним, водневим, криогенним охолодженням дали змогу обґрунтувати теорію принципово нових синхронно-асинхронних генераторів, дешевших і простіших в експлуатації за відомі.

Технічні рішення щодо виконання вузлів і деталей генераторів, способи і пристрої контролю, діагностики та прогнозування їхнього технічного стану, технології оптимального керування в експлуатації й технічному обслуговуванні, що запропонував О.І. Титко, гарантують енергоефективність, високу надійність і безпеку експлуатації ТЕС, АЕС і ГЕС. Тісні контакти відділу, який очолює Олександр Іванович, з ДП «Електроважмаш» (Харків) і багатьма вітчизняними електростанціями сприяли впровадженню цих результатів у народне господарство.

Дослідницький талант поєднується в О.І. Титка з педагогічним, свої глибокі знання і багатий професійний досвід він передає студентам НТУУ «КПІ». Олександр Іванович приділяє велику увагу підготовці наукових кадрів: керує роботами докторантів і аспірантів, входить до складу спеціалізованих рад із захисту докторських дисертацій.

Наукова спільнота, колеги, учні та друзі сердечно вітають Олександра Івановича з ювілеєм і бажають йому міцного здоров'я, щастя, творчого завзяття та натхнення для нових звершень.

70-річчя члена-кореспондента НАН України М.Ф. ГОЛОВКА

Мирослав Федорович Головка народився 29 жовтня 1943 р. у с. Черніїв Івано-Франківської області. У 1965 р. закінчив Івано-Франківський педагогічний інститут. У 1970 р., після навчання в аспірантурі на кафедрі теоретичної фізики Львівського державного університету ім. І.Я. Франка (1966–1969), захистив кандидатську дисертацію. Професійна діяльність М.Ф. Головка

нерозривно пов'язана з Інститутом фізики конденсованих систем НАН України (до 1990 р. — Львівське відділення статистичної фізики Інституту теоретичної фізики АН УРСР). З 1970 р. він старший науковий співробітник, а з 1980 р. — завідувач відділу теорії розчинів цього Інституту. У 1981 р. захистив докторську дисертацію, а в 1985 р. здобув учене звання професора. У 2003 р. його обрано членом-кореспондентом НАН України.

М.Ф. Головка — фахівець світового рівня в галузі статистичної фізики рідин і розчинів, колоїдних систем та мікроемulsій, поверхневих явищ. Він посідає передові позиції в дослідженні таких об'єктів, як асоціативні та хімічно реагуючі рідини, водні й неводні розчини електролітів і поліелектролітів, сольові та металосольові розплави, полімерні й сіткоутворювальні рідини, колоїдні та міцелярні системи, мікроемulsії, рідини в пористих середовищах тощо.

Фундаментальний внесок М.Ф. Головка у статистико-механічну теорію рідкого стану пов'язаний, зокрема, з формуванням так званої «оптимізованої кластерної теорії». Вона представлена кластерними розвиненнями,